

[Bausgaard.]

linje, han følger, anbringer sig i den situation ikke ad rimelig vej at kunne opnå dækning for det første finansårs behov, simpelt hen fordi man af hensyn til en forestående vedtagelse af merværdiskatten må vige tilbage for en vedtagelse af en række nye afgifter.

Skal vi være oprigtige — og det synes jeg vi skal — kan vi lige så godt nu erkende, at et større provenu fra merværdiafgiften først og fremmest vil blive brugt til sociale justeringer og lettelser i den direkte beskatning. Med sine persontilskud har finansministeren jo selv slået fast, at det i hvert fald er i den retning, hans tanker går. Lad os derfor også nøgternt erkende, at såfremt merværdiafgiften kan være gennemført før april næste år, letter vi den opgave, vi nu står over for at skulle løse.

I det radikale venstre er vi ved et studium af finansministerens buketforslag kommet til det resultat, at der, situationen taget i betragtning, er afgiftsforslag til et beløb på et sted imellem 800 og 900 mill. kr., vi vil kunne tiltræde. De foreslåede 250 mill. kr., der tænkes anvendt til person- og børnetilskud, vil kunne reduceres betydeligt, først og fremmest ud fra de betragtninger, jeg gjorde før om persontilskuddene, og dernæst fordi en så langt mindre afgiftsforhøjelse også gør mindre tilskud rimelige. Selv sigtende mod at skabe neutralitet i børnetilskuddene i forhold til finansministerens forslag vil de foreslåede 250 mill. kr. kunne reduceres til vel omkring det halve, og så begynder opgaven at blive mere overskuelig.

Hvis folketinget nu indstillede sig på den vedtagelse af merværdiafgiften under en eller anden form, som vi venter skal ske, og indstillede sig på en vedtagelse tidligere end 1. april, blev det manglende beløb selv i forhold til finansministerens regnestykke ikke så voldsomt. Hvor voldsomt, vil afhænge dels af de forhold omkring landbrugsstøtten og huslejelovgivningen, som jeg før nævnte, og hvilke kasseoverskud der herefter rimeligvis må fastholdes, samt fra hvilket tidspunkt en merværdiafgift kan blive effektiv. Tænker man denne problemstilling nøgternt igennem, tror jeg, man vil komme til det resultat, at en ekstra opkrævning af direkte skatter vil kunne være forsvarlig

som en engangsforeteelse. Det ville være muligt at gøre denne ekstra opkrævning beskeden, langt mindre end det kvartals ekstra skat, jeg har forstået at nogle medlemmer af tinget har haft sympati for. Der vil endda være den mulighed at gennemføre udskrivningsloven i den skikkelse, hvori finansministeren først fremsatte den, med de lettelser, den indeholdt, og beregne den ekstra engangsskat som en procentdel af det skattebeløb, der herfter blev udregnet. Jeg tror, at vi ad denne vej kan åbne både for en løsning af den nuværende opgave og for den endelige vej til den skattereform, vi har drøftet gennem så lang tid. Jeg vil gerne sige, at det gælder også for partierne uden for regeringen, at man skal sætte sejl, mens der er vind.

Lad mig til slut minde om udgangspunktet. Det er nødvendigt at kende den samlede opgave, inden folketinget gør lovforslagene færdige. Til en samlet bedømmelse er kendskab til såvel landbrugsordninger som huslejelovgivning nødvendig; ikke alene omfanget af, men også formen for landbrugsordningerne spiller ind. For det politiske klima og for forståelsen i den øvrige befolkning er ikke mindst formen afgørende. Det er absolut ikke ligegyldigt, hvordan de beløb, andre skal være med til at skaffe, anvendes. Om huslejelovgivningens gælder det, at formen spiller en væsentlig rolle i bedømmelsen af, hvor stort kasseoverskuddet skal være for at sikre en tilfredsstillende samfundsøkonomisk balance. Der er brug for en virkelig helhedsbedømmelse. Alle de forhold, der spiller ind i den økonomiske udvikling, må med i vurderingen.

Det radikale venstre hilser med tilfredshed, at vi nu får nedsat et folketingets investeringsudvalg. Jeg tror, det vil medvirke til større forståelse for og måske også større tillid til de offentlige investeringer.

Det radikale venstre går til behandlingen af de foreliggende skatte- og afgiftsforslag med vilje til at medvirke til tilvejebringelsen af et økonomisk grundlag, der kan sikre en mere rytmisk økonomi, end vi har kendt i de seneste år. Herigennem åbnes der mulighed for, at vi kan klare investeringsopgaverne og de opgaver, som tidens strukturelle udvikling stiller os, uden at det skal blive en periode med for store økonomiske udsving.